

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie GroenLinks over zelfdestructieve incidenten asielzoekers.

Aan de leden van de gemeenteraad

Op 30 oktober 2024 heeft de fractie GroenLinks onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over zelfdestructieve incidenten asielzoekers, het antwoord vindt u onder de vraag:

1. Welke soort gebeurtenissen moeten wij ons voorstellen onder dergelijke zelfdestructieve incidenten?

Dit kan gaan om zowel een verbale suicide dreiging als een zelfdestructieve actie. Een verbale suicide dreiging betekent dat iemand dreigt zichzelf iets aan te doen. Bij een zelfdestructieve actie brengt iemand zichzelf schade toe, zoals door zelfverwonding of een overdosis.

2. In de meeste maanden zijn deze zelfdestructieve incidenten vaker voorkomend dan de andere soorten incidenten. Waarom is ervoor gekozen om wel een toelichting te geven op 'overtreden huisregels' en 'agressie en geweld tegen personen', maar niet op de zelfdestructieve incidenten?

Zelfdestructief gedrag treft meestal personen die een risico voor zichzelf vormen. Vanwege de kwetsbaarheid van deze personen en om stigmatisering te voorkomen, is ervoor gekozen om de cijfers niet in detail te bespreken. We begrijpen echter de behoefte aan meer context rond deze incidenten en zullen daarom voortaan een algemene toelichting geven. Op deze manier wordt de trend zichtbaar, waarbij we zorgvuldig zullen omgaan met de gevoeligheid van deze informatie.

3. Als we deze RIB naast die uit januari 2024 leggen (2024-003460), is een grote toename in zelfdestructieve incidenten te lezen. Sterker nog, de RIB uit januari rapporteert deze incidenten slechts in een klein deel van het jaar. Is dit onderrapportage of zijn er daadwerkelijk veel meer van dit soort incidenten? Als er veel meer zelfdestructieve incidenten zijn dan driekwart jaar geleden, hoe verklaart het college dit?

De toename van zelfdestructieve incidenten is enerzijds te verklaren door de instroom van een aantal kwetsbare bewoners en de effecten van de lange wachttijden in de asiel- en zorgketen, en anderzijds door verbeterde registratie. Langere wachttijden in de asiel- en zorgketen maken dat verward gedrag toeneemt en zichtbaarder wordt. Zodra de kwetsbaarheid van bewoners wordt gesignaleerd, wordt de begeleiding hierop afgestemd. Deze intensieve begeleiding helpt niet alleen om verward en/of zelfdestructief gedrag beter in beeld te brengen, maar draagt ook bij aan een nauwkeuriger registratie van incidenten. De

rapportage van deze incidenten heeft een hoge prioriteit, zodat signalen effectief gebundeld worden ter ondersteuning van de begeleiding en het verdere zorgtraject.

4. **Welke vormen van psychosociale en psychiatrische hulpverlening, zowel formeel als informeel, zijn er beschikbaar voor asielzoekers? Zijn hier wachtlijsten voor? Zijn deze hulpverleners gespecialiseerd in cultuursensitief werken?**

Het COA zorgt er in samenspraak met de huisarts op locatie voor dat asielzoekers de hulp en begeleiding krijgen die zij nodig hebben. Dit kan zijn in een lichte vorm zijn, zoals het bieden van een dagbesteding in de vorm van vrijwilligerswerk, sport of taalles. Wanneer er sprake is van ernstigere psychische problemen kan iemand maximaal drie maanden worden opgevangen in de intensief begeleidende opvang (IBO) van het COA. In de IBO verzorgen COA-medewerkers 24 uur per dag intensieve begeleiding, met als doel terugkeer naar het reguliere azc. Als terugkeer naar een regulier azc niet mogelijk is, kan er doorverwezen worden naar het Centrum voor Transculturele Psychiatrie. Dit centrum is gespecialiseerd in ernstige psychiatrische problemen bij mensen met een migratieachtergrond.

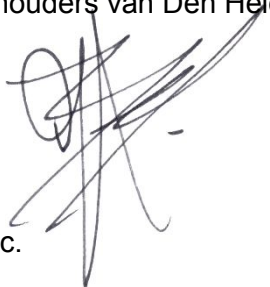
5. **Wat doet het COA om het aantal meldingen van zelfdestructieve incidenten naar beneden te brengen?**

Ondanks dat het aantal zelfdestructieve incidenten zijn toegenomen, zet het COA zich in om deze af te laten nemen door diverse maatregelen. Door de bewoners van het azc goed te leren kennen, kunnen problemen op tijd worden gesignaleerd en gerapporteerd. Op deze manier kunnen bewoners effectief worden begeleid of doorverwezen naar passende hulp. Daarnaast worden preventieve acties ondernomen, zoals het aanbieden van (sport)activiteiten en vrijwilligerswerk, zowel binnen als buiten het azc. Ook wordt diverse voorlichting gegeven, waarbij vaak maatwerk wordt toegepast.

Den Helder, 26 november 2024.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

J. (Jeroen) van Egerschot MBA
waarnemend gemeentesecretaris

